

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Юридичний факультет
Кафедра теорії та історії держави і права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан юридичного факультету

Наталія ВЕСЕЛОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

(назва навчальної дисципліни)

підготовки	<u>першого (бакалаврського) рівня вищої освіти</u> (назва рівня вищої освіти)
галузі знань	<u>08 «Право»</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальності	<u>081 «Право»</u> (код і найменування спеціальності)
освітньо-професійної програми	<u>«Право»</u> (назва освітньо-професійної програми)
тип дисципліни	<u>обов'язкова дисципліна професійної підготовки</u>

2023 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

Ірина КОЗАКОВА

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою теорії та історії держави і права
протокол № 1
від «30» серпня 2023 року

Завідувач кафедри

Євген ГІДА

Укладач: *Олійник Світлана Миколаївна*, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права.

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: обов'язкова

Передумови вивчення навчальної дисципліни: вивчення дисципліни «Міжнародне публічне право» здійснюється після оволодіння здобувачами вищої освіти базовими знаннями з теорії держави і права, логіки та критичного мислення, уміння висловлювати свою думку, будувати аргументацію та робити обґрунтовані висновки, основами конституційного права України, історії держави і права, іноземної мови професійного спрямування; базовими засадами національного права щодо співвідношення та взаємодії міжнародних норм із внутрішнім законодавством, інформаційними технологіями, навичками письмової роботи, а також основами загальної та професійної етики, правової культури, деонтологічних стандартів правничої професії й академічної доброчесності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право» є сукупність міжнародно-правових норм, принципів, інститутів та правовідносин, що виникають між державами, міжнародними організаціями та іншими суб'єктами міжнародного права у процесі їхнього політичного, економічного, військового та культурного співробітництва, а також закономірності функціонування міжнародного правопорядку.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин (5 кредитів ECTS).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право» є оволодіння здобувачами основ теорії та практики міжнародного публічного права, особливостями сучасного міжнародного публічного права, його галузей та інститутів, а також виявлення закономірностей розвитку міжнародного публічного права й розкриття сутності механізму міжнародноправового регулювання.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право» є формування у здобувачів вищої освіти системних теоретичних знань та практичних навичок щодо природи, джерел, суб'єктів та основних галузей міжнародного публічного права, а також вироблення вмінь аналізувати міжнародні правові проблеми, тлумачити та застосовувати положення міжнародних договорів, використовувати практику міжнародних судових інституцій та обґрунтовувати правові позиції відповідно до загальноновизнаних глобальних і регіональних стандартів.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Міжнародне публічне право» забезпечує набуття:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

ПРН4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

ПРН19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р		л	сем.	пз	лаб.	с. р
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Тема 1. Поняття та сутність міжнародного публічного права	10	2	2			6	9		1			8
Тема 2. Джерела міжнародного публічного права	10	2	2			6	9		1			8
Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 4. Територія в міжнародному публічному праві	10	2	2			6	11		1			10
Тема 5. Право міжнародних договорів	12	2	4			6	12	1	1			10
Тема 6. Міжнародне право прав людини	12	2	4			6	12	1	1			10
Тема 7. Право зовнішніх зносин	12	2	4			6	12	1	1			10
Тема 8. Право міжнародних організацій	12	2	4			6	12	1	1			10
Тема 9. Міжнародне морське право	12	2	4			6	12	1	1			10
Тема 10. Міжнародне повітряне та космічне право	12	2	4			6	12	1	1			10
Тема 11. Міжнародне гуманітарне право	12	2	4			6	13	1	2			10
Тема 12. Міжнародне право навколишнього середовища	12	2	4			6	13	1	2			10
Тема 13. Міжнародне кримінальне право	14	4	4			6	13	1	2			10
Усього годин	150	28	44	0	0	78	150	10	16	0	0	124

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Поняття, природа юридично обов'язкової сили та сфера дії міжнародного публічного права. Історія міжнародного публічного права і його науки. Джерела міжнародного публічного права. Система і структура міжнародного публічного права. Норми міжнародного публічного права. Основні принципи міжнародного публічного права. Міжнародне та внутрішньодержавне право. Суб'єкти міжнародного публічного права. Визнання і правонаступництво в міжнародному публічному праві. Право міжнародних публічних договорів. Територія в міжнародному публічному праві. Право органів зовнішніх зносин. Право міжнародних організацій. Міжнародне гуманітарне право. Міжнародне морське право. Міжнародне повітряне та космічне право. Міжнародне право навколишнього середовища. Міжнародне кримінальне право.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Поняття та сутність міжнародного публічного права	2	
2	Тема 2. Джерела міжнародного публічного права	2	
3	Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права	2	1
4	Тема 4. Територія в міжнародному публічному праві	2	
5	Тема 5. Право міжнародних договорів	2	1
6	Тема 6. Міжнародне право прав людини	2	1
7	Тема 7. Право зовнішніх зносин	2	1
8	Тема 8. Право міжнародних організацій	2	1
9	Тема 9. Міжнародне морське право	2	1
10	Тема 10. Міжнародне повітряне та космічне право	2	1
11	Тема 11. Міжнародне гуманітарне право	2	1
12	Тема 12. Міжнародне право навколишнього середовища	2	1
13	Тема 13. Міжнародне кримінальне право	4	
Усього годин		28	10

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Поняття та сутність міжнародного публічного права	2	1
2	Тема 2. Джерела міжнародного публічного права	2	1
3	Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права	2	1
4	Тема 4. Територія в міжнародному публічному праві	2	1
5	Тема 5. Право міжнародних договорів	4	1
6	Тема 6. Міжнародне право прав людини	4	1
7	Тема 7. Право зовнішніх зносин	4	1
8	Тема 8. Право міжнародних організацій	4	1
9	Тема 9. Міжнародне морське право	4	1
10	Тема 10. Міжнародне повітряне та космічне право	4	1
11	Тема 11. Міжнародне гуманітарне право	4	2
12	Тема 12. Міжнародне право навколишнього середовища	4	2
13	Тема 13. Міжнародне кримінальне право	4	2
Усього годин		44	16

8. План семінарських занять

Тема 1. Поняття та сутність міжнародного публічного права

Мета: оволодіння знаннями про правову природу, сутність, історичний розвиток, систему та структуру міжнародного публічного права, особливості його співвідношення з національним правопорядком і міжнародним приватним правом.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття, специфіка юридично обов'язкової сили та сучасна сфера просторової і предметної дії міжнародного публічного права?
2. Які основні історичні етапи становлення міжнародного публічного права та особливості еволюції його наукових доктрин?
3. З яких елементів, галузей та інститутів складається внутрішня система і структура сучасного міжнародного публічного права?
4. У чому виявляється сутність основних теоретичних концепцій (дуалізму та монізму) щодо співвідношення міжнародного та національного права?
5. Які існують правові механізми (трансформація, імплементація, відсилання) узгодження норм міжнародного права із внутрішнім законодавством держав?
6. У чому полягає сутнісна відмінність та характер взаємозв'язку між міжнародним публічним правом і міжнародним приватним правом?

Тема 2. Джерела міжнародного публічного права

Мета: формування знань про поняття, ієрархію та систему джерел міжнародного публічного права, правову природу міжнародних договорів і звичаїв, сутність його основних принципів, а також роль допоміжних засобів для визначення правових норм.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття та ієрархічна система джерел міжнародного публічного права, і за якими критеріями вони класифікуються на основні та допоміжні?
2. Які юридичні особливості, структура та порядок застосування притаманні міжнародному договору як головному джерелу сучасного міжнародного права?
3. У чому полягає сутність міжнародного звичаю як джерела права, та з яких елементів складається формула *opinio juris*?
4. Яке юридичне місце посідають основні принципи міжнародного публічного права у забезпеченні стабільності та правопорядку глобальної міжнародної системи?
5. Яку правову роль відіграють судові рішення, доктрини найвідоміших спеціалістів та акти міжнародних організацій як допоміжні джерела права?

Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права

Мета: опанування знаннями про поняття та види міжнародної правосуб'єктності, правовий статус первинних і похідних суб'єктів, сучасні тенденції розвитку суб'єктного складу міжнародного права.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття, зміст та система суб'єктів міжнародного публічного права?
2. Чому держава є основним, суверенним та універсальним суб'єктом міжнародного права?
3. Які особливості має міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що виборюють незалежність?
4. Чим відрізняється міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій від правосуб'єктності держав?
5. Який правовий статус мають державоподібні утворення у сучасних міжнародних відносинах?
6. У чому виявляються особливості та дискусійність міжнародної правосуб'єктності транснаціональних корпорацій?
7. Як у сучасному міжнародному праві визначається обсяг правосуб'єктності окремого індивіда?

Тема 4. Територія в міжнародному публічному праві

Мета: формування знань про правову природу і класифікацію територій у міжнародному праві, склад та способи зміни державної території, специфіку правового режиму морських просторів, Арктики та Антарктики.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття території у міжнародному праві та за якими критеріями вона класифікується на різні види?
2. Які елементи складають державну територію та які існують правомірні способи її набуття чи зміни?
3. Чим відрізняється територія з міжнародним правовим режимом від території зі змішаним правовим режимом?
4. У чому полягають особливості сучасного міжнародно-правового статусу та режиму використання Арктики й Антарктики?
5. Як здійснюється міжнародно-правове регулювання та розмежування морських територій відповідно до конвенційного законодавства?

Тема 5. Право міжнародних договорів

Мета: засвоєння знань про поняття, джерела та кодифікацію права міжнародних договорів, стадії їх укладання, чинність, правила тлумачення, а також правові підстави припинення чи зупинення їхньої дії.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття права міжнародних договорів та які міжнародні конвенції виступають його головними джерелами?
2. За якими критеріями класифікуються міжнародні договори та які вимоги висуваються до їхньої форми і структури?
3. З яких обов'язкових послідовних стадій складається процес укладання та набрання чинності міжнародними договорами?
4. Які існують юридичні правила, прийоми та види тлумачення міжнародних договорів для з'ясування їхнього справжнього змісту?
5. Який правовий порядок встановлено для визнання договору недійсним, а також для припинення або зупинення його дії?

Тема 6. Міжнародне право прав людини

Мета: формування знань про концепцію прав людини, універсальні акти, класифікацію свобод та інститути контролю за їх дотриманням.

Питання для обговорення:

1. Як відбувалося історичне становлення та формування концепції міжнародного права прав людини як самостійної галузі?
2. Які міжнародно-правові документи складають Міжнародний білль про права людини та яка їх юридична сила?
3. За якими критеріями класифікуються основні права людини у сучасному міжнародному праві?
4. Як функціонує система контролю за дотриманням прав людини на універсальному рівні?
5. Які особливості мають регіональні (зокрема європейські) інституційні механізми захисту та моніторингу прав людини?

Тема 7. Право зовнішніх зносин

Мета: набуття знань про органи зовнішніх зносин держави, правовий статус дипломатичних і консульських установ, їхні імунітети, засади дипломатичного протоколу.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття права зовнішніх зносин та з яких елементів складається система органів зовнішніх зносин держави?
2. Які особливості має правовий статус дипломатичних представництв та чим він відрізняється від статусу консульських установ?

3. У чому полягає юридичний зміст, види, підстави дипломатичних імунітетів і привілеїв?
4. Який правовий режим встановлено для представництв держав при міжнародних організаціях та у чому специфіка спеціальних місій?
5. Які особливості мають консульські імунітети й привілеї і їх відмінність від дипломатичних?
6. Яку роль відіграють дипломатичний протокол і етикет у забезпеченні взаємодії між державами?

Тема 8. Право міжнародних організацій

Мета: формування знань про статус міжурядових об'єднань, систему органів ООН, особливості регіональних організацій та конференцій.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття права міжнародних організацій та які його джерела?
2. Які ознаки, структуру та особливості правосуб'єктності мають міжурядові організації?
3. Які цілі, систему органів та повноваження має Організація Об'єднаних Націй?
4. Які функції та структуру мають європейські регіональні організації (Рада Європи, ОБСЄ)?
5. Яка правова специфіка притаманна Лізі Арабських держав та Африканському Союзу?
6. У чому полягають особливості правового статусу та рішень міжнародних конференцій?

Тема 9. Міжнародне морське право

Мета: формування знань про принципи морського права, правовий режим внутрішніх і територіальних вод, відкритого моря, виключної (морської) економічної зони, шельфу й міжнародних проток.

Питання для обговорення:

1. Які основні етапи розвитку та фундаментальні принципи притаманні сучасному міжнародному морському праву?
2. Що становить правовий режим територіального моря та якими є межі й правила використання прилеглої зони?
3. У чому полягає відмінність між правовими режимами відкритого моря і виключної (морської) економічної зони?
4. Як визначається правовий статус Міжнародного району морського дна і континентального шельфу?
5. Які особливості має міжнародно-правовий режим судноплавства в міжнародних протоках і каналах?

Тема 10. Міжнародне повітряне та космічне право

Мета: формування знань про джерела та принципи повітряного й космічного права, правові режими відповідних просторів, статус космонавтів, відповідальність за порушення у сфері авіації.

Питання для обговорення:

1. Які основні джерела та принципи регулюють міжнародне повітряне право?
2. Як визначається цивільно-правова відповідальність авіакомпаній за смерть і шкоду пасажирів?
3. Яка міжнародно-правова кваліфікація та наслідки незаконного захоплення літака і несанкціонованого прольоту над державою?
4. Що становить міжнародно-правовий режим космічного простору та розташованих у ньому небесних тіл?
5. Який міжнародно-правовий статус і режим реєстрації мають космічні об'єкти?
6. Як у міжнародному праві визначається правовий статус космонавтів і екіпажів космічних кораблів?

Тема 11. Міжнародне гуманітарне право

Мета: формування знань про джерела та принципи гуманітарного права, статус комбатантів, режим військового полону та окупації, обмеження засобів ведення війни, захист цивільного населення і культурних цінностей.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття, система принципів та основні джерела сучасного міжнародного гуманітарного права?
2. Як у міжнародному гуманітарному праві визначається правовий статус учасників збройного конфлікту та критерії розмежування комбатантів і некомбатантів?
3. Які правові стандарти регулюють режим військового полону та як забезпечуються права людини в умовах утримання?
4. Які існують міжнародно-правові заборони та обмеження щодо вибору методів і засобів ведення воєнних дій?
5. Що становить правовий режим окупації, які обов'язки покладаються на окупаючу державу та як захищаються права населення?
6. Як здійснюється міжнародно-правовий захист цивільних об'єктів, медичного персоналу та культурних цінностей під час збройних конфліктів?
7. Як норми міжнародного гуманітарного права застосовуються для правової кваліфікації подій, фіксації воєнних злочинів та захисту критичної інфраструктури в Україні?

Тема 12. Міжнародне право навколишнього середовища

Мета: формування знань про генезис та принципи екологічного права, роль ООН та неурядових організацій в охороні довкілля, захист екологічних прав людини, а також засади міжнародної відповідальності за шкоду навколишньому середовищу.

Питання для обговорення:

1. Які основні етапи розвитку та загальна сутність міжнародного права навколишнього середовища як сучасної правничої галузі?
2. Що становить систему джерел та які фундаментальні принципи регулюють міжнародне право навколишнього середовища?
3. Як саме здійснюється діяльність ООН та її спеціалізованих установ у галузі глобальної охорони навколишнього середовища?
4. Яку роль відіграють міжнародні неурядові організації у сфері моніторингу та захисту світового екологічного простору?
5. У чому полягає сутність та які існують механізми забезпечення міжнародно-правового захисту екологічних прав людини?
6. Як реалізується міжнародно-правова відповідальність держав за шкоду, заподіяну навколишньому середовищу та транскордонне забруднення?

Тема 13. Міжнародне кримінальне право

Мета: формування знань про предмет і джерела міжнародного кримінального права, його структуру, поняття міжнародних злочинів, засади кримінальної юрисдикції та форми транскордонного співробітництва у протидії злочинності.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття, предмет регулювання та специфіку джерел сучасного міжнародного кримінального права?
2. У чому полягає різниця між міжнародним кримінальним правом *stricto sensu* та транснаціональним кримінальним правом?
3. Які діяння належать до категорії міжнародних злочинів та як реалізується індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародним правом?
4. Які існують види, історичні етапи формування та сучасні інститути міжнародної кримінальної юрисдикції?
5. Які особливості має міжнародно-правове співробітництво держав у сфері надання взаємної правової допомоги у кримінальних справах?
6. У чому полягає сутність екстрадиції та який процесуальний порядок її здійснення встановлено міжнародними договорами?

9. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

10. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

11. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Поняття та сутність міжнародного публічного права	6	8
2	Тема 2. Джерела міжнародного публічного права	6	8
3	Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права	6	8
4	Тема 4. Територія в міжнародному публічному праві	6	10
5	Тема 5. Право міжнародних договорів	6	10
6	Тема 6. Міжнародне право прав людини	6	10
7	Тема 7. Право зовнішніх зносин	6	10
8	Тема 8. Право міжнародних організацій	6	10
9	Тема 9. Міжнародне морське право	6	10
10	Тема 10. Міжнародне повітряне та космічне право	6	10
11	Тема 11. Міжнародне гуманітарне право	6	10
12	Тема 12. Міжнародне право навколишнього середовища	6	10
13	Тема 13. Міжнародне кримінальне право	6	10
Усього годин		78	124

12. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота – форма організації освітнього процесу, за якої здобувач вищої освіти опановує навчальну дисципліну в час, вільний від навчальних занять, під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Метою самостійної роботи з дисципліни «Міжнародне публічне право» є засвоєння у повному обсязі навчальної програми, розвиток компетентностей, формування здатності бути активним учасником освітнього процесу, уміння самостійно опановувати теоретичні й практичні знання, що спрямовані на поглиблене опрацювання сучасних підходів до міжнародного правопорядку, тлумачення норм міжнародних договорів, звичаїв та рішень міжнародних судових інституцій, а також аналіз механізмів захисту прав людини, екологічної безпеки та правового забезпечення міждержавного співробітництва.

Самостійна робота здійснюється у формі: виконання домашніх завдань; підготовки доповідей, рефератів, есе з визначених тем; робота як з нормативно-правовими актами національного законодавства, так і з міжнародно-правовими актами; доопрацювання матеріалів лекції шляхом пошуку додаткової спеціалізованої літератури та опрацювання нормативно-правових актів; робота з інформаційними мережами; опрацювання додаткової спеціалізованої літератури; складання конспектів тем, що виносяться на самостійне вивчення, вирішення тематичних кросвордів.

Всі завдання самостійної роботи поділяються на обов'язкові та вибіркові. До обов'язкових належать завдання, які студенти мають виконувати обов'язково впродовж вивчення дисципліни. Вибіркові включають альтернативні завдання, серед яких здобувач на власний розсуд обирає конкретні завдання з тим, щоб набрати необхідну кількість балів.

Нижче подано варіанти завдань для самостійної роботи здобувачів денної форми навчання, що відповідають змісту окремих тем дисципліни та поглиблюють опрацювання навчального матеріалу. Необхідно виконати один з таких варіантів:

Варіант 1.

Сформулюйте аналітичний огляд системи та структури сучасного міжнародного права з урахуванням новітніх змін у практиці взаємодії міждержавних інститутів та європейських стандартів.

Варіант 2.

Складіть реферат про міжнародний звичай як джерело міжнародного публічного права та особливості визначення його юридичної обов'язковості (*opinio juris*).

Варіант 3.

Розробіть аналітичний огляд критеріїв міжнародної правосуб'єктності, детально проаналізувавши особливості правового статусу держав та державоподібних утворень.

Варіант 4.

Напишіть реферат про правові підстави, способи та умови правомірного змінення державної території у сучасному міжнародному публічному праві.

Варіант 5.

Проаналізуйте у межах аналітичного огляду стадії укладання міжнародних договорів, висвітливши особливості процесу їх ратифікації та набрання ними чинності.

Варіант 6.

Охарактеризуйте у формі реферату систему універсальних актів з прав людини та особливості реалізації міжнародного контролю за їх дотриманням на регіональному рівні.

Варіант 7.

Підготуйте аналітичний огляд правового статусу дипломатичних представництв, детально проаналізувавши обсяг та підстави надання дипломатичних імунітетів і привілеїв.

Варіант 8.

Виконайте реферат про інституційну систему Організації Об'єднаних Націй, повноваження її головних органів та правову силу рішень Ради Безпеки ООН.

Варіант 9.

Здійсніть аналітичний огляд правового режиму відкритого моря та виключної економічної зони відповідно до Конвенції ООН з морського права.

Варіант 10.

Висвітліть у рефераті міжнародно-правовий статус космічних об'єктів і космонавтів, розкривши особливості режиму використання космічного простору.

Варіант 11.

Дослідіть у формі огляду заборони й обмеження засобів ведення війни в міжнародному гуманітарному праві з урахуванням досвіду захисту критичної інфраструктури в Україні.

Варіант 12.

Презентуйте аналітичний огляд інститутів міжнародної кримінальної юрисдикції, висвітливши правові форми та механізми притягнення індивідів до відповідальності за міжнародні злочини.

Варіанти контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти)

Нижче подано варіанти завдань для контрольної роботи, що відповідають змісту окремих тем дисципліни та поглиблюють опрацювання навчального матеріалу. Необхідно обрати варіант та виконати наведені завдання. Вимоги до контрольної роботи: 8–12 сторінок тексту (*шрифт Times New Roman, 14 pt, міжрядковий інтервал – 1*). Слід опрацювати щонайменше 10–12 джерел. Використання класичних праць з міжнародного публічного права є обов'язковим. Дотримання принципів академічної доброчесності – засадничий принцип навчання. Здійсніть коректне

цитування використаних джерел. Заборонено плагіат: текст має бути оригінальним, з власним аналітичним та методологічним осмисленням. Максимальна кількість балів за виконану контрольну роботу – 50 балів.

Варіант 1.

1. Розкрийте поняття, природу юридично обов'язкової сили та сферу дії міжнародного публічного права.
2. Охарактеризуйте основні теоретичні концепції (дуалізм та монізм) щодо співвідношення міжнародного та національного права.

Варіант 2.

1. Проаналізуйте ієрархічну систему джерел міжнародного публічного права та критерії їх класифікації.
2. Розкрийте сутність міжнародного звичаю як джерела права та структуру формули *opinio juris*.

Варіант 3.

1. Розкрийте юридичний зміст концепції суверенітету та принципу суверенної рівності держав як основних суб'єктів.
2. Охарактеризуйте особливості та обсяг міжнародної правосуб'єктності народів і націй, що борються за незалежність.

Варіант 4.

1. Проаналізуйте правову природу, джерела та межі міжнародної правосуб'єктності міжнародних міжурядових організацій.
2. Розкрийте склад державної території та правомірні способи її набуття чи зміни у міжнародному праві.

Варіант 5.

1. Розкрийте особливості сучасного міжнародно-правового статусу та режиму використання Арктики й Антарктики.
2. Охарактеризуйте обов'язкові послідовні стадії процесу укладання та набрання чинності міжнародними договорами.

Варіант 6.

1. Проаналізуйте юридичні правила, прийоми та види тлумачення міжнародних договорів для з'ясування їх змісту.
2. Розкрийте правову структуру та значення документів, що складають Міжнародний білль про права людини.

Варіант 7.

1. Розкрийте особливості функціонування інституційних механізмів контролю за дотриманням прав людини на універсальному рівні.
2. Охарактеризуйте відмінності між правовим статусом дипломатичних представництв та консульських установ держави.

Варіант 8.

1. Проаналізуйте види, юридичний зміст та підстави надання дипломатичних імунітетів і привілеїв.
2. Розкрийте статутні цілі, систему головних органів та порядок прийняття рішень Організацією Об'єднаних Націй.

Варіант 9.

1. Розкрийте особливості правового статусу, порядку скликання та юридичної сили рішень міжнародних конференцій.
2. Охарактеризуйте відмінності між правовими режимами територіального моря, прилеглої зони та відкритого моря.

Варіант 10.

1. Проаналізуйте міжнародно-правовий режим використання космічного простору, небесних тіл та статус космонавтів.
2. Розкрийте критерії визначення правового статусу учасників збройного конфлікту та режим військового полону.

Варіант 11.

1. Розкрийте міжнародно-правові стандарти захисту цивільних об'єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів.
2. Охарактеризуйте особливості фіксації та правової кваліфікації воєнних злочинів проти критичної інфраструктури в Україні.

Варіант 12.

1. Проаналізуйте систему джерел та фундаментальні принципи міжнародного права навколишнього середовища.
2. Розкрийте різницю між міжнародним кримінальним правом *stricto sensu* та транснаціональним кримінальним правом.

13. Питання для підготовки до підсумкового контролю (екзамен)

1. Що становить поняття, специфіка юридично обов'язкової сили та сфера дії міжнародного публічного права?
2. З яких основних елементів, галузей та інститутів складається сучасна система міжнародного публічного права?
3. Як саме співвідносяться між собою міжнародне публічне право і міжнародне приватне право?
4. У чому полягає сутність концепцій монізму та дуалізму щодо співвідношення міжнародного й національного права?
5. Які існують основні правові механізми імплементації та трансформації норм міжнародного права у внутрішнє законодавство?
6. Що становить поняття та ієрархічна система джерел сучасного міжнародного права?
7. Які юридичні особливості притаманні міжнародному договору як головному джерелу міжнародного права?
8. З яких елементів складається міжнародний звичай та як визначається наявність юридичного обов'язку (*opinio juris*)?
9. Яке правове місце посідають основні принципи міжнародного публічного права в системі його джерел?
10. Яку роль відіграють судові рішення і доктрини вчених як допоміжні джерела міжнародного права?
11. Що становить юридичне поняття, зміст і загальна система суб'єктів міжнародного права?
12. Чому держава визначається як основний, суверенний і універсальний суб'єкт міжнародного права?
13. Які особливості має міжнародна правосуб'єктність націй і народів, які виборюють свою незалежність?
14. Чим відрізняється міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій від правосуб'єктності суверенних держав?
15. Який правовий статус мають державоподібні утворення (квазідержави) у сучасних міжнародних відносинах?
16. У чому виявляються особливості та дискусійність міжнародної правосуб'єктності транснаціональних корпорацій?
17. Як у сучасному міжнародному праві визначається обсяг і межі правосуб'єктності окремого індивіда?
18. Що становить поняття території в міжнародному праві та за якими критеріями вона класифікується?
19. З яких елементів складається державна територія та які існують правомірні способи її зміни?
20. Чим відрізняється територія з міжнародним правовим режимом від території зі змішаним правовим режимом?
21. У чому полягають особливості сучасного міжнародно-правового статусу та режиму використання Арктики й Антарктики?
22. Що становить поняття права міжнародних договорів і які конвенції є його основою?

23. З яких обов'язкових послідовних стадій складається класичний процес укладання та ратифікації міжнародних договорів?
24. Які існують юридичні правила, прийоми та види офіційного тлумачення чинних міжнародних договорів?
25. Який правовий порядок встановлено для припинення, зупинення чи визнання міжнародного договору недійсним?
26. Що становить поняття права зовнішніх зносин і з яких органів складається його система?
27. Чим відрізняється правовий статус і функції дипломатичного представництва від статусу консульської установи?
28. У чому полягає юридичний зміст, види і підстави надання дипломатичних імунітетів і привілеїв?
29. Які особливості мають консульські імунітети та привілеї і чим вони відрізняються від дипломатичних?
30. Яку роль відіграють дипломатичний протокол та етикет у забезпеченні офіційної взаємодії держав?
31. Які ознаки, внутрішню структуру та особливості міжнародної правосуб'єктності мають міжурядові організації?
32. Які статутні цілі, систему головних органів та повноваження має ООН?
33. Яку структуру, функції та роль у забезпеченні безпеки мають Рада Європи та ОБСЄ?
34. У чому полягають особливості правового статусу та юридичної сили рішень міжнародних конференцій?
35. Що становить поняття та особливості становлення міжнародного права прав людини як самостійної галузі?
36. Які міжнародно-правові документи складають Міжнародний білль про права людини та яка їхня чинність?
37. За якими критеріями класифікуються основні права та свободи людини у сучасному міжнародному праві?
38. Як функціонує універсальна та регіональна системи контролю за дотриманням і захистом прав людини?
39. Які фундаментальні принципи та етапи розвитку притаманні сучасному міжнародному морському правопорядку?
40. Що становить правовий режим територіального моря та якими є межі й правила прилеглої зони?
41. У чому полягає сутнісна відмінність між правовими режимами відкритого моря та виключної економічної зони?
42. Як визначається правовий статус Міжнародного району морського дна та континентального шельфу державами?
43. Які основні джерела та принципи регулюють сучасне міжнародне повітряне право?
44. Як визначається цивільно-правова відповідальність авіакомпаній за шкоду, заподіяну пасажиром та їхньому багажу?
45. Яка міжнародно-правова кваліфікація та наслідки незаконного захоплення літака і несанкціонованого прольоту над державою?
46. Що становить міжнародно-правовий режим космічного простору, небесних тіл та статус космічних об'єктів?
47. Які існують міжнародно-правові заборони та обмеження щодо вибору методів і засобів ведення воєнних дій?
48. Як норми міжнародного гуманітарного права застосовуються для фіксації воєнних злочинів та захисту населення в Україні?
49. Що становить систему джерел та які принципи регулюють міжнародне право навколишнього середовища?
50. У чому полягає різниця між міжнародним кримінальним правом *stricto sensu* та транснаціональним кримінальним правом?

14. Методи навчання

Методи навчання на лекціях: вербальний метод (лекція-дискусія, проблемна лекція тощо); методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації із застосуванням картографічних матеріалів та схем розмежування морських просторів, метод демонстрації рішень міжнародних судів та інші); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування та критичний аналіз доктринальних джерел); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та цифровими засобами навчання.

Методи навчання на практичних, семінарських заняттях: вербальний метод (дебати, тематична дискусія, експрес-співбесіда тощо); метод візуалізації (презентація результатів групових проєктів, графічний та табличний аналіз колізійних ситуацій, метод демонстрації відеоматеріалів міжнародних самітів та інші); робота з навчально-методичною літературою; інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані методи роботи з офіційними цифровими ресурсами, зокрема сайтом Верховної Ради України в частині ратифікованих договорів і базами судових рішень ЄСПЛ, Міжнародного суду ООН чи Міжнародного кримінального суду); кейс-метод (вирішення ситуаційних задач, правова кваліфікація міжнародних конфліктів та інцидентів, розв'язання практичних завдань за конвенціями тощо); практичний, пошуковий метод (метод ігрового моделювання у формі підписання міжнародних договорів, самостійний пошук та аналіз оригінальних текстів двосторонніх і багатосторонніх угод).

15. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «*Міжнародне публічне право*» використовуються такі методи оцінювання:

для поточного контролю: у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, написання есе (рефератів), контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти); самостійна робота, неформальна освіта (онлайн-курси та платформи) тощо.

для підсумкового контролю: проведення підсумкового контролю (усна та/або письмова відповідь, тестування тощо).

16. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення екзамену.

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «*Міжнародне публічне право*» є підсумковий контроль – екзамен.

17. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Для оцінювання знань студентів застосовуються контрольні заходи у формі поточного та підсумкового контролю знань відповідно до Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни. Оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти для дисципліни «*Міжнародне публічне право*» відбувається за такими рекомендованими балами:

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Кількість балів (від – до)
Аудиторна робота	
Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач тощо	1-5
Тестування	1-5
Ділова гра, практичний кейс тощо	1-10

Інші види аудиторної роботи*	
Самостійна робота	
Реферат, есе тощо	1-10
Інші види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо); написання наукової статті, участь у конкурсах студентських робіт тощо)	1-10
Інші види самостійної роботи*	
Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань студентів застосовуються критерії відповідно до Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за екзамен з початкової дисципліни «Міжнародне публічне право» складає **40 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти за підсумковим контролем застосовуються критерії відповідно до Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Підсумкова оцінка переводиться у національну систему оцінювання і шкалу ECTS згідно з таблицею:

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену курсової роботи (проєкту), практики	для заліку (диференційованого заліку)
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
64-74	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60														Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	Самостійна робота		
3 бали	3 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	10 балів	40 балів	100 балів

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

19. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Міжнародне публічне право» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- варіанти завдань для самостійної роботи здобувачів;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

20. Рекомендована література

1. Баймуратов М.О. Міжнародне публічне право. Підручник. – Одеса : Фенікс, 2018. – 702с.
2. Войцеховський А.В. Міжнародне право: підручник /МВС України, Харківськ. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2020. -514 с.
3. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1: Основи теорії. 416 с.
4. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 2: Основні галузі. 624 с.
5. Міжнародне право. Мультимедійний посібник. Національна академія внутрішніх справ.
URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/mg/lectures/lecture_1.html
6. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник. Одеса : Фенікс, 2018. – 744 с.